

ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETİM ELEMANI VE DANIŞMAN MEMNUNİYETİ: TEKİRDAĞ NKÜ TEKNİK BİLİMLER MYO ÖRNEĞİ*

Hasan METE¹

Aytekin ERDEM²

Gürcan UZAL³

Duygu HÜYÜK⁴

Saim ALTAY⁵

Öz

Bu çalışmanın amacı; meslek yüksekokulu öğrencilerinin kendilerine ders veren, uygulama yaptıran öğretim elemanları ve danışmanlık hizmeti aldıkları öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 6782 öğrenci ve örneklemini ise bu öğrenciler arasından rastgele seçilen 637 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada beşli Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS veri analiz programından yararlanılarak, betimsel ve yordamalı istatistik teknikleri ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin öğretim elemanı ve danışmanlarından genel olarak memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin öğretim elemanlarından ve danışmanlarından memnuniyetlerini daha çok arttırmak için gerekli tedbirlerin alınması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Meslek yüksekokulu, Öğrenci, Öğretim elemanı, Danışman, Memnuniyet

STUDENTS ' SATISFACTION OF TEACHING STAFF AND CONSULTANT : TEKİRDAĞ NKÜ TECHNICAL SCIENCES VOCATIONAL SCHOOL EXAMPLE

Abstract

The purpose of this study is to determine the opinions of the vocational high school students about the instructors who have practical teaching done to them and who give consultancy services. Research is a study in the survey model. The universe of the research is composed of 6782 students studying at Namık Kemal University Technical Sciences Vocational School in 2016-2017 Academic Year and the sample is 637 students randomly selected from these students. A five-point Likert-type scale was used in this study. The data obtained were analyzed using descriptive and inferential statistical techniques, using the SPSS data analysis program. It is finally achieved that students are generally satisfied with the teaching staff and their consultants. It is suggested that NKÜ TBMYO teaching staff and consultants should take the necessary measures to increase the satisfaction of the students.

Keywords: Vocational School, Student, Instructor, Consultant, Satisfaction

* Bu çalışma, ICRE 2018 – VIII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Gıda İşleme Bölümü. hmete@nku.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Elektronik ve Otomasyon Bölümü. aerdem@nku.edu.tr

³ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Elektronik ve Otomasyon Bölümü. guzal@nku.edu.tr

⁴ Öğr. Gör., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Kontrol ve Otomasyon Bölümü. dhuyuk@nku.edu.tr

⁵ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, saimaltay@nku.edu.tr

Giriş

Meslek Yüksekokulunda eğitim-öğretim niteliğinin geliştirilebilmesi için öğrenci, öğretim elemanı ve okul yöneticilerinin bakışı açısından durum tespitinin yapılabilmesi önem kazanmaktadır. Bir öğrenim ortamındaki en önemli faktörlerden birisi öğreticinin yüksek niteliğidir. Çünkü okulun merkezinde yeteri kadar yetkinlik kazanmış öğretici bulunmalıdır. Nitelikli öğretim elemanının yetiştirilebilmesi için öncelikle hizmet öncesi eğitimin nitelikli olması gerekmektedir. Meslek Yüksekokullarında görev alacak olan öğretim elemanları lisans öğretiminde yeterli mesleki ve teknik bilgiyi edinmiş olup, ayrıca bu bilgiyi uygulamaya geçirme ve pratik bilgileri öğrencilere yansıtabilme becerilerini de kazanmış olmalıdır.

Meslek Yüksekokullarındaki öğretim elemanları öncelikle alan bilgisine tam olarak hâkim olmalı, bu bilgileri öğrencilere yansıtılabilmek için öğretme becerisini edinmiş olmalı ve genel öğretim bilgisi ile donanmış olmalıdır. Bu yeterlik alanları mesleki bilgi kapsamında değerlendirilebilir. Öğretim elemanı mesleki bilgi dışında, mesleki beceri ile tutum ve değerler konusunda yeterliklere sahip olmalıdır (MEB, 2017, s. 8).

Öğretim elemanlarının yukarıda sözü edilen yeterlikleri sağlayıp sağlamadıklarının belirlenmesi, meslek yüksekokulundaki eğitim-öğretim niteliğinin ortaya konması bakımından önem kazanmaktadır. Öğretim elemanlarını en iyi değerlendirebilecek olan eğitim paydaşlarından biri de öğrencilerdir. Bu nedenle öğretim elemanı yeterliklerinin öğrenci bakış açısıyla değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin öğretim elemanlarından memnuniyet düzeyi arttıkça meslek yüksekokullarındaki eğitimin niteliği de yükselecektir.

1. Literatür Taraması

Literatürde meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarını değerlendirmesine yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalardan biri de, Kaya (2014, s. 353)'nın "Meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin eğitim öğretim ve geleceğe yönelik düşünceleri"ni belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmadır. Bu çalışmada öğrencilerle yapılan görüşmede bazı öğrenciler, okullarındaki öğretim elemanı sayısını ve uygulamalı eğitimi yetersiz bulmuş olup ayrıca öğretim elemanlarının alanlarında uzman olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Türkiye'de yönetim bilişim sistemleri bölümü öğrencilerinin mesleğe bakış açılarını, beklenti ve memnuniyet düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada ise öğrencilerin; öğretim elemanlarının genel olarak ders araçlarını etkin bir şekilde kullanma durumlarını, program kapsamında okulda verilen dersleri yeterli bulmaları, ders saatlerinin dışında da öğretim elemanlarına ulaşabilme ve görüşebilme konularında memnun oldukları anlaşılmıştır. Öte yandan, öğretim elemanlarının genel olarak araştırma ve öğrenmeyi teşvik edici konuları seçme, konulara hâkim olma, ders konularını güncelleyerek belirleme, derste sorulara açık, net ve doyurucu cevaplar verebilme ve yeterli mesleki bilgi ve beceriye sahip olma görüşlerinde ise öğrencilerin kararsız kaldıkları görülmüştür (Bozkurt, Kalkan ve Çeşmeli, 2015, s. 30).

Aşçı ve Kulaç (2011, s. 18)'in çalışmalarında öğrenciler; öğretim elemanlarının alanları ile ilgili bilgilerinin, derse hazırlıklı gelme durumlarının, derse zamanında başlamalarının, ders başında dersin hedeflerini net bir biçimde belirtmelerinin, konunun önemli noktalarını vurgulayarak dersi anlaşılır şekilde işlemelerinin ve derse motivasyonu sağlayabilmelerinin yeterli düzeyde olduğunu ifade etmişlerdir. Bir başka çalışmada ise öğrencilerin bakışı açısından çoğu öğretim elemanının eğitim-öğretim başarısının yeterli düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bu çalışmada, öğretim elemanlarının derse hazırlıklı ve zamanında gelmesiyle ders saatini etkin ve verimli kullanması konularında öğrenciler tarafından çok iyi düzeyde değerlendirildikleri görülmektedir. Çalışmadaki bulgular sonucunda, öğretim elemanlarının kendi meslek alanlarında çok iyi düzeyde oldukları, fakat ders kitabı ve materyallerini biraz daha etkin olarak kullanmaları gerektiği sonucuna varılmıştır (Doğrukol, Delikanlı ve Bıçaklı, 2017, s. 246). Çünkü konu işleme sürecinde materyal kullanılmasının öğrenciyi derse motive edeceği, ilgiyi ve katılımı arttıracığı bilinmektedir. İyi

hazırlanmış bir ders materyalinin, öğrenciyi etkinliğin odağına çekebilme ve sonuç olarak öğrencinin akademik başarısını arttırabilme potansiyeline katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bu nedenle, meslek yüksekokullarındaki öğretim elemanlarına da materyal tasarımı ve kendilerini geliştirme konularında onları teşvik edici fırsatların (çalıştay, seminer vb hizmet içi eğitim uygulamaları) temin edilmesi gerekmektedir (Önal ve Budak, 2013, s. 279).

“Öğretim Elemanlarının Akademik Kalite Özelliklerinin Değerlendirilmesi” konulu çalışmada; öğretim elemanının öğretim yeteneği, ölçme-değerlendirme becerisi, empati kurma becerisi, derse ilgiyi özendirme becerisi ve kişisel itibarı boyutlarının değerlendirmede öne çıktığı anlaşılmaktadır. Öğretim elemanının mesleki sorumluluğu boyutunun ise değerlendirmede en düşük ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur (Açan, ve Saydan, 2009, s.249). Bir başka çalışmada ise, uygulamalı bilimler meslek yüksekokulu öğrencilerinin en çok akademik personelden memnun oldukları belirlenmiştir (Cin, Özdem, Kesicioğlu, Alver, Değirmençay ve Sancak, 2017, s. 18).

Yükseköğretimde öğrenim görmekte olan öğrencilerin oryantasyon eğitimi, kişisel gelişim veya akademik danışmanlık konularındaki istek ve beklentilerinin karşılanması bakımından üzerinde önemle durulması gereken konulardandır (Özyürek, Arıkan ve Şahin, 2016, s. 1249). Meslek yüksekokullarında öğrencilere akademik danışmanlık yapmak üzere görev verilmiş öğretim elemanları, öğrencilerin beklentilerine cevap vererek, onları hem motive etmekte, hem de eğitimleri süresince rehberlik ederek sağlıklı bir eğitim almalarına yardımcı olmaktadır. Aktel, Davras ve Çetinceli (2017, s. 415)’nin araştırmalarında MYO eğitim hizmet kalitesi memnuniyet anketine verilen cevaplardan öğrencilerin en çok öğretim elemanlarının danışmanlık hizmetinden memnun olduklarını, bu faktörü sırası ile öğretim elemanları ve dersler/ders programları faktörlerinin izlediği tespit edilmiştir. Kalkan (2017, s. 124)’ın iki meslek yüksekokulunda gerçekleştirdiği araştırmada da, öğrencilerin öğrenci danışmanlığı ve rehberlik hizmetlerinden yüksek düzeyde memnun oldukları belirlenmiştir.

Meslek yüksekokullarındaki eğitimin iyileştirilebilmesi bağlamında okullardaki mevcut sorunların derinlemesine tespit edilebilmesi, sorunların çözülebilmesi için meslek yüksekokullarındaki eğitim paydaşlarından olan öğrencilerin ve meslek yüksekokulu mezunlarının görüşlerinden yararlanılması gerekmektedir. Bu nedenle, ders veren ve danışmanlık hizmeti sunan öğretim elemanlarından öğrencilerin memnuniyet düzeyinin belirlenmesi önem taşımaktadır (Can, Çiçek, Aktaş, Işık, Kasap, Tezsezer ve Arpacıoğlu, 2017, s. 232). Yurtiçi literatür taramasında yalnızca Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanı ve danışman memnuniyetine yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. Araştırmanın bu boşluğa katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, NKÜ TBMYO öğrencilerinin öğretim elemanı ve danışman memnuniyetlerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- 1.TBMYO öğrencilerinin öğretim elemanları ve danışmanlarından memnuniyet düzeyleri nedir?
- 2.Öğrencilerin bireysel özellikleri (cinsiyet, mezun olunan ortaöğretim kurumu, kayıtlı olduğu program, programdaki öğrencilik süresi) bakımından öğretim elemanları ve danışmanlarından memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Deseni

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin, öğretim elemanları ve danışman memnuniyeti hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanan araştırmada; Şahin (2009, s. 111)’in geliştirdiği “Eğitim Fakültesinde Hizmet Kalitesinin Eğitim Fakültesi Öğrenci Memnuniyet Ölçeği”nden uyarlanarak geliştirilen bir ölçme aracı (ölçek) uygulanarak, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Çepni, 2014, s. 72; Karasar, 1999, s. 77).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 6782 öğrenci, araştırmanın örneklemini ise, bu öğrenciler arasından rastgele seçilen gönüllü 637 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü % 99 güven seviyesi ve \pm % 5 kabul edilebilir hataya göre hesaplanmıştır.

2.2.1. Öğrencilerle İlgili Demografik Bilgiler: Öğrencilerin Özgeçmişleri

Katılımcı öğrencilere özgeçmişleriyle ilgili bilgiler edinebilmek için bazı sorular sorulmuş, elde edilen bilgiler aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyetleri

Cinsiyet	n	%	Geçerli %	Yığılmalı/Birikimli %
Erkek	456	71.6	71.6	71.6
Kadın	181	28.4	28.4	100.0
Toplam	637	100,0	100,0	

Gözlemlenen toplam öğrenci sayısı 637'dir. Bu öğrencilerin 456'sı (%71.6) erkek, 181'i (%28.4) ise kadındır (Tablo 1).

Tablo 2: Öğrencilerin Mezun Olduğu Ortaöğretim Kurumları

Ortaöğretim kurumu	n	%	Geçerli %	Yığılmalı/Birikimli %
Genel Lise	58	9.1	9.1	9.1
Anadolu Lisesi	77	12.1	12.1	21.2
Meslek Lisesi	462	72.5	72.5	93.7
Diğer Lise	40	6.3	6.3	100.0
Toplam	637	100.0	100.0	

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun (%72.5) Meslek Lisesi, geri kalan öğrencilerin de Genel Lise, Anadolu Lisesi ve diğer liselerden mezun oldukları anlaşılmaktadır (Tablo 2).

Tablo 3: Öğrencilerin Halen Kayıtlı Oldukları Programlar

Programlar	n	%	Geçerli %	Yığılmalı/Birikimli %
Bilgisayar	99	15.5	15.5	15.5
Biyomedikal Cihaz Teknolojisi	26	4.1	4.1	19.6
Elektrik	68	10.7	10.7	30.3
Elektronik Haberleşme	35	5.5	5.5	35.8
Elektronik Teknoloji	40	6.3	6.3	42.1
Gıda Teknolojisi	86	13.5	13.5	55.6
Gıda Teknolojisi (İ.Ö)	36	5.7	5.7	61.2
İklimlendirme ve Soğutma	12	1.9	1.9	63.1
Kontrol Otomasyon Teknolojisi	34	5.3	5.3	68.4
Makine	50	7.8	7.8	76.3
Makine Resim Konstrüksiyon	57	8.9	8.9	85.2
Mekatronik	32	5.0	5.0	90.3
Otomotiv	12	1.9	1.9	92.2
Seracılık	5	0.8	0.8	92.9
Tarım Makineleri	5	0.8	0.8	93.7
Tekstil Teknolojisi	21	3.3	3.3	97.0
Yapı Denetim	19	3.0	3.0	100.0
Toplam	637	100.0	100.0	

Araştırmaya katılan öğrencilerin; 99'u (%15.5) Bilgisayar Programcılığı, 26'sı (%4.1) Biyomedikal Cihaz Teknolojisi, 68'i (%10.7) Elektrik Programı, 35'i (%5.5) Elektronik Haberleşme Programı, 40'ı (%6.3) Elektronik Teknolojisi Programı, 86'sı (%13.5) Gıda Teknolojisi Programı, 36'sı (%5.7) Gıda Teknolojisi Programı (İ.Ö.), 12'si (%1.9) İklimlendirme ve Soğutma Programı, 34'ü (%5.3) Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi Programı, 50'si (%7.8) Makine Programı, 57'si (%8.9) Makine Resim Konstrüksiyon Programı, 32'si (%5.0) Mekatronik Programı, 12'si (%1.9) Otomotiv Teknolojisi Programı (İ.Ö.), 5'i (%0.8) Seracılık Programı, 5'i (%0.8) Tarım Makineleri Programı, 21'i (%3.3) Tekstil Teknolojisi Programı, 19'u (%3.0) Yapı Denetim Programı öğrencileridir (Tablo 3).

Tablo 4: Programlardaki Öğrencilik Süreleri

Öğrencilik Süresi	n	%	Geçerli %	Yığılmalı/Birikimli %
1 Yıl	218	34.2	34.2	34.2
2 Yıl	369	57.9	57.9	92.2
3 Yıl ve Üzeri	50	7.8	7.8	100.0
Toplam	637	100.0	100.0	

Öğrencilerin programlardaki öğrencilik sürelerinin; 218'inin (%34.2) bir yıllık, 369'unun (%57.9) iki yıllık, 50'sinin (%7.8) üç yıl ve üzeri olduğu görülmüştür (Tablo 4).

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada ele alınan konuyla ilgili verileri katılımcı öğrencilerden derlemek için, çok sayıda madde (görüş ve eğilim) içeren ve Şahin (2009, s.111)'in aynı konudaki ölçeğinden araştırmacılar tarafından uyarlanarak oluşturulan bir ölçek kullanılmış olup, ölçeğin özellikleri şunlardır.

ÖÖEvDMHG Ölçeği: Öğrencilerin Öğretim Elemanı ve Danışman Memnuniyeti Hakkındaki Görüşleri Ölçeği: Bu ölçek, öğrencilerin Öğretim Elemanı ve Danışmanından memnuniyeti hakkındaki görüşlerini kapsayan, 22 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Bu ölçeğin güvenirlik katsayısı 0.96'dır. Geliştirilen ölçekteki maddeler “[1] Hiç memnun değilim”, “[2] Biraz memnunum”, “[3] Memnunum”, “[4] Çok memnunum”, “[5] Son derece memnunum” şeklinde derecelendirilmiştir.

Yapılan hesaplama sonucunda ağırlıklı aritmetik ortalamaların değerlendirilme aralığı; [4.20 - 5.00]= “Son derece memnunum”, [3.40 - 4.19]= “Çok memnunum”, [2.60 - 3.39]= “Memnunum”, [1.80 - 2.59]= “Biraz memnunum”, [1.00 - 1.79]= “Hiç memnun değilim” biçiminde ölçüleri kullanılarak belirlenmiştir. Değerlendirme ölçeğinin puan aralığının hesaplanmasında aralık genişliği = dizi genişliği / yapılacak grup sayısı = (5-1) / 5 = 4 / 5 = 0.8” katsayısı esas alındığında, aritmetik ortalamaların değerlendirilme aralığı elde edilmiş ve Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Ağırlıklı Aritmetik Ortalamaların Değerlendirilme Aralığı

Ağırlık	Seçenekler	Sınırlar
5	Son derece memnunum	4.20 – 5.00
4	Çok memnunum	3.40 – 4.19
3	Memnunum	2.60 – 3.39
2	Biraz memnunum	1.80 – 2.59
1	Hiç memnun değilim	1.00 – 1.79

ÖÖEvDMHG ölçeğinde ters kodlanmış madde bulunmamakta olup, ölçme sonucunda belirlenecek en düşük toplam puan 22 ve en yüksek toplam puan ise 110'dur. "Öğretim elemanından memnuniyet" boyutu altında 14, "Danışmandan memnuniyet" boyutu altında ise sekiz madde bulunmaktadır. Bu maddelerin ayırt etme gücü 0.606 ile 0.763 arasında değişmektedir. Ölçme aracının kullanılacağı amaç için gerekli veriyi toplayacak durumda olup olmadığı uzman görüşüne başvurularak belirlenmiştir. Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı birinci boyut için $\alpha=0.95$, ikinci boyut için $\alpha=0.96$ ve tüm ölçek için $\alpha=0.96$ 'dır.

3. Bulgular

Veriler, geliştirilen yeni bir ölçme aracı, yani ölçek kullanılarak 637 gönüllü öğrencinin katkısıyla derlenmiştir. Araştırmada betimsel ve yordamalı istatistik teknikleri kullanılmış olup, verilerin analizi SPSS veri analizi programında yapılmıştır.

3.1. Verilerin Analizi ve Bulgular-I: Betimsel İstatistik

Bu bölümde, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğretim elemanı ve danışman memnuniyeti hakkındaki öğrenci görüşleri ile ilgili bulgu ve yorumlarına yer verilmiştir.

Ölçekten elde edilen ham puanların; önce z puanı, sonra da T puanı hesaplanarak, ham puanlar standartlaştırılarak eşit aralığa dönüştürülmüştür. Yapılan istatistiksel analizlerde T puanları kullanılmıştır.

Ölçekten elde edilen ham puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla, merkezi-yayımlı ölçütleri bulunmuş ($\bar{X}=41.47$; $Mdn=42.00$; $Mod=42.00$) tur. Ayrıca z-istatistiğine göre; çarpıklık 0.076, standart hata 0.097 ($0.076/0.097=0.78$); basıklık -0.218, standart hata 0.193 ($-0.218/0.193=-1.13$) hesaplanmış olup $\alpha=0.05$ için her iki katsayı (-1.96) ile (+1.96) arasında kaldığından, dağılım normal kabul edilebilir. Ayrıca, elde edilen puanların histogram grafiği çizilmiştir. Elde edilen bulgular, puanların normal dağılımdan önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanabilir (Can, 2014, s.85).

Öğrencilerin memnuniyet düzeylerini belirlemek için aritmetik ortalama ve standart sapmadan yararlanılmıştır (Tablo 6).

Tablo 6: Öğrencilerin Öğretim Elemanları ve Danışman Memnuniyeti Hakkındaki Görüşlerinin Betimsel İstatistikleri

Öğrenci Görüşleri	n=637	\bar{X}	S	Memnuniyet Düzeyi
Öğretim Elemanından Memnuniyet				
Öğretim elemanlarının alanlarındaki bilgilerinden (ogrm2)		3.20	1.04	Memnunum
Uygulama derslerinin etkili ve yararlı olmasından (ogrm10)		3.04	1.09	
Öğretim elemanlarının uygulamalı ders saatlerini verimli değerlendirmesinden (ogrm14)		3.02	1.11	
Öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişimlerinden (ogrm4)		3.01	1.15	
Öğretim elemanlarının ulaşılabilirliğinden (ogrm9)		3.01	1.04	
Öğretim elemanlarının teorik ders saatlerini verimli değerlendirmesinden (ogrm13)		3.00	1.07	

Öğretim elemanlarımızın kişilik özelliklerinden (tutarlılık, objektiflik, vb.) (ogrm8)	2.97	1.08
Öğretim elemanlarının öğretme becerilerinden (ogrm1)	2.96	1.06
Öğretim elemanlarının kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinden (ogrm3)	2.96	1.03
Öğretim elemanlarının öğrencilere yönelik tutumlarından (ogrm5)	2.94	1.10
Öğretim elemanlarının akademik başarıyı ölçme-değerlendirmesinden (ogrm11)	2.94	1.01
Derslerin bizi mesleğe (teknikerliğe) hazırlamasından (ogrm6)	2.88	1.07
Öğretim elemanlarının ders dışında yönlendirme, destek ve yardımlarından (ogrm12)	2.79	1.12
Diğer üniversitelerin meslek yüksekokullarına kıyasla kazandıklarından (ogrm7)	2.75	1.07
Danışmandan Memnuniyet		
Danışmanımı tanıma ve ulaşılabilirliğinden (dnsm4)	3.05	1.19
Danışmanımın iletişime açıklığından (dnsm2)	3.03	1.18
Danışmanımın eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği ile ilgili bilgilendirmesinden (dnsm5)	3.02	1.20
Danışmanımın sorumluluklarımız konusunda bizleri bilgilendirmesinden (dnsm3)	3.01	1.18
Danışmanımın öğrenci ile ilgili mevzuat değişikliklerini bilgilendirmesinden (dnsm6)	2.96	1.15
Danışmanımın sorunlarımı çözmeye katkısından (dnsm1)	2.94	1.19
Danışmanımın staj ile ilgili bilgilendirme ve yönlendirmesinden (dnsm7)	2.92	1.24
Danışmanımın Dikey Geçiş Sınavı ve Lisans yerleştirme ile ilgili bilgilendirmesinden (dnsm8)	2.76	1.28

Memnunum

Öğrencilerin *öğretim elemanından memnuniyet* boyutundaki memnuniyet düzeyleri $\bar{X}=2.75$ ile $\bar{X}=3.20$ arasında olduğundan, bu boyuttaki memnuniyetlerinin "Memnunum" düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 6).

Öğrencilerin *danışmandan memnuniyet* boyutundaki memnuniyet düzeyleri $\bar{X}=2.76$ ile $\bar{X}=3.05$ arasında değişmektedir. Bu boyuttaki memnuniyetlerinin de "Memnunum" düzeyinde olduğu görülmektedir (Tablo 6).

3.2. Verilerin Analizi ve Bulgular-II: Yordamalı (Inferential) İstatistik

Bu bölümde öğrencilerin öğretim elemanları ve danışman memnuniyeti hakkındaki görüşlerinin, bireysel özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği ile ilgili bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Tablo 7’de ölçek puanlarının cinsiyete göre normallik testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 7: *ÖÖEvDMHG Ölçeği Puanlarının Cinsiyete göre Normallik Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	Sd	p	İstatistik	Sd	p
ÖÖEvDMHG	Erkek	.051	456	.007	.990	456	.003
	Kadın	.123	181	.000	.969	181	.001

^a. *Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi*

Tablo 7'ye göre, hem erkeklerin ($D_{(456)}=0.051$, $p=0.007$), hem de kadınların ($D_{(181)}=0.123$, $p=0.000$), ÖÖEvDMHG Ölçeği puan dağılımının normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmaktadır.⁶ Bu nedenle parametrik olmayan bir test olan ilişkisiz ölçümler için Mann Whitney U-Testi (Mann-Whitney U-Test for Independent Samples) uygulanmıştır.

Tablo 8: *Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre Mann-Whitney U-Testi Sonuçları*

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	456	316.60	144371.50	40175.500	.602
Kız	181	325.04	58831.50		

Tablo 8'den, cinsiyete göre öğrencilerin öğretim elemanları ve danışman memnuniyetine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($U=850.00$, $p>0.05$) görülmüştür.

Tablo 9'da ölçek puanlarının mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre normallik testi sonuçları görülmektedir.

⁶Seçilen grup büyüklüğü göz önüne alındığında ($n \geq 51$) normallik testi sonuçlarından Kolmogorov-Smirnov, ($n \leq 50$) ise Shapiro-Wilk testi sonuçları dikkate alınmalı (Büyüköztürk, 2012, s.42).

Tablo 9: ÖÖEvDMHG Ölçeği Puanlarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumuna göre Normallik Testi Sonuçları

Ortaöğretim kurumu	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Sd	p	İstatistik	Sd	p
ÖÖEvDMHG Genel Lise	.110	58	.078	.974	58	.254
Anadolu Lisesi	.051	77	.200(*)	.981	77	.321
Meslek Lisesi	.069	462	.000	.989	462	.002
Diğer Lise	.112	40	.200(*)	.969	40	.332

^a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

*. Gerçek öneme sahip bir alt sınırdır.

Tablo 9'a göre, genel lise ($D_{(58)}=0.110$, $p=0.078$), anadolu lisesi ($D_{(77)}=0.051$, $p=0.200^*$), meslek lisesi ($D_{(462)}=0.069$, $p=0.000$), diğer lise ($D_{(40)}=0.112$, $p=0.200^*$) mezunu olan öğrencilerin, ÖÖEvDMHG Ölçeği puan dağılımının, sadece meslek lisesi mezunları için normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle parametrik olmayan bir test olan ilişkisiz ölçümler için Kruskal Wallis H-Testi (Kruskal Wallis H-Test for Independent Samples) uygulanmıştır.

Tablo 10: ÖÖEvDMHG Ölçeği Puanlarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumuna Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Ortaöğretim kurumu	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Genel Lise	58	332,66	3	10.628	.014	Meslek -Anadolu
Anadolu Lisesi	77	379,52				Meslek -Diğer
Meslek Lisesi	462	309,29				
Diğer Lise	40	294,86				

Analiz sonuçları, öğrencilerin ÖÖEvDMHG ölçeğinden aldıkları puanların, mezun olunan en az bir ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir (χ^2 (sd=3, n=637) = 10.628, $p<0.05$). Farkın kaynağını belirlemek için gruplar arasında, Mann Whitney U-Testi yapılmıştır. Uygulanan testler sonucunda, anadolu lisesi mezunlarının meslek lisesi mezunlarına göre, meslek lisesi mezunlarının ise diğer lise mezunlarına göre öğretim elemanları ve danışman memnuniyeti görüşlerinin daha olumlu olduğu ve farkın anlamlı olduğu bulunmuştur (Tablo 10).

Tablo 11'de ölçek puanlarının programdaki öğrencilik sürelerine göre normallik testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 11: ÖÖEvDMHG Ölçeği Puanlarının Programdaki Öğrencilik Sürelerine göre Normallik Testi Sonuçları

	Öğrencilik süresi	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	Sd	p	İstatistik	Sd	p
ÖÖEvDMHG	1 Yıl	.055	218	.200(*)	.994	218	.477
	2 Yıl	.078	369	.000	.985	369	.001
	3 Yıl ve Üzeri	.141	50	.015	.981	50	.615

^a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

*. Gerçek öneme sahip bir alt sınırdır.

Tablo 11'e göre, öğrencilik süresi 1 yıl ($D_{(218)}=0.055$, $p=0.200^*$), 2 yıl ($D_{(369)}=0.078$, $p=0.000$), 3 yıl ve üzeri ($D_{(50)}=0.141$, $p=0.015$) olan öğrencilerin, ÖÖEvDMHG Ölçeği puan dağılımının, sadece öğrenim süresi 1 yıl olanlar için normal dağılıma uygun, 2 yıl, 3 yıl ve üzeri için normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle parametrik olmayan bir test olan ilişkisiz ölçümler için Kruskal Wallis H-Testi (Kruskal Wallis H-Test for Independent Samples) uygulanmıştır.

Tablo 12: ÖÖEvDMHG Ölçeği Puanlarının Programdaki Öğrencilik Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Öğrencilik süresi	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
1 Yıl	218	287.56	2	11.042	.004	1 yıl- 2 yıl
2 Yıl	369	339.22				
3 Yıl ve Üzeri	50	306.86				

Analiz sonuçları, öğrencilerin ÖÖEvDMHG ölçeğinden aldıkları puanların, öğrencilik sürelerine göre en az bir grup için anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir: χ^2 (sd=2, n=637) = 11.042, $p<0.05$. Farkın kaynağını belirlemek için gruplar arasında, Mann Whitney U-Testi yapılmıştır. Uygulanan testler sonucunda; öğrencilik süresi iki yıl olanların, öğrenim süresi bir yıl olanlara göre öğretim elemanları ve danışman memnuniyeti görüşlerinin daha olumlu olduğu ve farkın anlamlı olduğu görülmüştür (Tablo 12).

4. Tartışma

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanı ve danışmandan memnuniyet ölçeğinin öğretim elemanından memnuniyet alt boyutuna verdikleri cevapların puan ortalaması 2.96 ve danışmandan memnuniyet alt boyutuna verdikleri cevapların puan ortalaması da 2.96'dır. Bu sonuçlar, öğrencilerin öğretim elemanı ve danışman memnuniyetlerinin "Memnunum" düzeyinde olduğunu göstermektedir.

Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, 1976 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak eğitim-öğretim faaliyeti gösteren Tekirdağ Meslek Yüksekokulu'nun 2008 yılında bünyesindeki teknik programların Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu şekline dönüştürülmesiyle oluşmuş bir yükseköğretim birimidir. Tekirdağ Meslek Yüksekokulu ise 1990'lı yıllarda ülkemizdeki meslek yüksekokulları arasından seçilen yaklaşık 30 meslek yüksekokulunun kapsamına alınmıştır. Bu kapsamdaki meslek yüksekokullarının atölye ve laboratuvarları Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)/Dünya Bankası II. Endüstriyel Eğitim Projesi ile donatılmış ve o dönemdeki öğretim elemanlarının çoğunluğu proje kapsamında yurtdışı mesleki gelişim etkinliklerine katılmıştır. Böylece mesleki motivasyonları ve bilgi-beceri düzeyleri geliştirilmiş olan öğretim elemanlarının mesleki performansları artmıştır. Ayrıca, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu ile çevredeki kurumsal işletmeler arasında uygulamalı eğitim ve üretim konularında işbirliği gelişmiştir. Öğrencilere nitelikli staj çalışmaları yaptırılarak hizmet öncesindeki eğitimleri işletmelerin yeterli göreceği düzeylere getirilmiştir. Sonuçta, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu nitelikli bir öğretim birimi olma yolunda büyük mesafe kaydetmiştir. Ancak son yıllarda öğrenci sayısının ve öğretim elemanı başına düşen ders sayısının artması nedeniyle öğretim elemanı performansında düşüş olduğu varsayılmaktadır. Bunun sonucunda da, öğrencilerin öğretim elemanı ve danışman memnuniyetlerinin orta düzeyde olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin öğretim elemanı ve danışman memnuniyeti puan ortalaması ($\bar{X}=2.96$) "Memnuniyet" düzeyine denk gelmesine karşın, Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulunda gerçekleştirilen araştırmada ise öğrencilerin değerlendirmesi sonucunda meslek yüksekokulunun akademik açıdan kalitesinin puan ortalaması ($\bar{X}=3.89$) yeterli düzeyde bulunmuştur (Can vd., 2017, s. 238). Babaeski Meslek Yüksekokulunun bölümleri incelendiğinde; yönetim ve organizasyon, finans, bankacılık ve sigortacılık, dış ticaret, büro hizmetleri ve sekreterlik, sosyal hizmet ve danışmanlık gibi sosyal bölümlerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Bilindiği gibi, sosyal bölümlerde bilgisayar laboratuvarı ve sunum teknolojileri dışında cihaz ve araçlara pek fazla gereksinim bulunmamaktadır. Oysa, teknik bölümlerin her birinde farklı cihaz ve araçlar kullanılmaktadır. Ayrıca, bu cihaz ve araçların güncelleştirilmesi de gerekmektedir. Bu nedenle, teknik programları içeren meslek yüksekokullarındaki öğrenci beklentilerinin sosyal programları içeren meslek yüksekokulu öğrencilerine göre daha düşük düzeyde olacağı düşünülmektedir. Bunun sonucunda, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundaki öğrenci memnuniyet düzeylerinin, Babaeski Meslek Yüksekokulundaki öğrenci memnuniyet düzeylerine göre daha düşük kaldığı varsayılmaktadır. Cin, Özdem, Kesicioğlu, Alver, Değirmençay ve Sancak (2017, s.12)'in çalışmalarında, Şebinkarahisar Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin memnuniyet düzeyi ile Şebinkarahisar Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu memnuniyet düzeyleri karşılaştırılmış ve TBMYO öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin SBMYO öğrencilerinin memnuniyet düzeyinden daha düşük kaldığı görülmüştür. Bu sonucun da yukarıdaki varsayımı desteklediği anlaşılmaktadır.

Araştırmada öğrencilerin öğretim elemanlarının alanlarındaki bilgilerinden ($\bar{X}=3.20$) "Memnun" oldukları görülmektedir. İçli ve Vural (2010, s.344)'in Kırklareli Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarındaki öğrencilerin öğretim elemanlarından memnuniyetlerini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada ise memnuniyet düzeyinin ($\bar{X}=3.81$) daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu çalışmada Teknik Bilimler ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokullarındaki memnuniyet puanları ayrı ayrı belirtilmediğinden, araştırma sonucu ile bu sonucun karşılaştırılmasının uygun olmayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada öğretim elemanlarının öğretme becerileri, alan bilgileri, öğrencilerle iletişimleri, öğrencilere yönelik tutumları, kişilik özellikleri ve ölçme değerlendirme becerileri ile ilgili öğrenci görüşlerinin ortalaması "*memnunum*" düzeyinde ($\bar{X}=3.00$) olmasına karşın, Öztürk ve Tataroğlu (2017, s.169)'nun gerçekleştirdikleri araştırmada ise aynı maddeler için öğrenci görüşlerinin

ortalaması “*çok memnunum*” düzeyinde ($\bar{X}=3.86$) olduğu görülmüştür. Bu farkın, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim görmekte olan öğrencilerin derslerinde daha az zorlandıkları için öğretim elemanlarını daha başarılı bulmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmada öğrenciler, danışmandan memnuniyet boyutuna “Memnunum” düzeyinde katılmışlardır. Kıranşal, Biçer, Alkan ve Akça (2008, s. 19)’nın araştırmalarında ise öğrencilerin % 44.7’sinin okuldaki danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıkları anlaşılmıştır. Bu sonuç, araştırma sonucu ile örtüşmemektedir. Bunun nedeninin, Tekirdağ NKÜ TBMYO’nun köklü bir birim olduğu için öğretim elemanlarının daha deneyimli olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yine bir başka araştırmada, öğrencilerin danışmanlık hizmetinden memnun olmadıkları, öğretim elemanlarının yüksek düzeyde bilgi sahibi olmalarını ve iyi öğretebilmelerini bekledikleri ancak beklentilerine ulaşamadıkları belirlenmiştir (Özbayır, Akyol, Vatan, Özkütük, Demir, Sarı, Kavlak, Candan, Bal ve Uysal, 2003, s. 22).

Öztürk ve Tataroğlu (2017, s.169)’nın yaptıkları araştırmada; danışmana ulaşılabilirlik, danışmanın problem/sorun çözme becerisi, danışmanın iletişime açıklığı, danışmanın öğrencilere sorumluluk kazandırma ve bilgilendirme becerisi ile ilgili görüşlerini öğrenciler çok memnun düzeyinde ($\bar{X}=3.86$) belirtmelerine karşın, bu araştırmaya katılan Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencileri ise benzer maddelerdeki görüşlerini memnun düzeyinde ($\bar{X}= 3.00$) ifade etmişlerdir. Bu fark, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının çoğunluğunun sosyal bilimler alanında eğitim aldıkları için iletişime açık olma, sosyal problemleri çözme ve psikolojik danışmanlık becerilerinin daha üst düzeyde olmasından kaynaklanabilir.

5. Sonuç ve Öneriler

5.1. Sonuç

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanları ve danışmanlarından memnuniyet düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen araştırmada, öğrencilerin memnuniyet düzeyinin orta derecede olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin öğretim elemanları ve danışmanlarından memnuniyetleri konusundaki görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı; mezun oldukları ortaöğretim kurumları ile kayıtlı oldukları programlarda geçirdikleri öğrencilik süreleri bakımından bazı gruplar arasında öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır. Uygulanan testler sonucunda, anadolu lisesi mezunlarının meslek lisesi mezunlarına göre, meslek lisesi mezunlarının ise diğer lise mezunlarına göre öğretim elemanları ve danışman memnuniyeti görüşlerinin daha olumlu olduğu ve farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Öte yandan, öğrencilik süresi iki yıl olanların, öğrenim süresi bir yıl olanlara göre öğretim elemanları ve danışman memnuniyeti görüşlerinin daha olumlu olduğu ve farkın anlamlı olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

Bu bulgulara göre, Tekirdağ NKÜ TBMYO’nda görevli öğretim elemanları; alan bilgilerini geliştirdiklerinde, uygulama derslerini daha etkili ve verimli işlediklerinde, öğrencilerle iletişimlerini iyileştirdiklerinde, öğrencilerin kendilerine ulaşılabilirliklerini arttırdıklarında, öğretim becerilerini daha da geliştirdiklerinde, klasik öğretim yöntem ve teknikleri dışında güncel öğretim, yöntem ve tekniklerini kullandıklarında, öğrencilere yönelik olumlu tutumlarını arttırdıklarında, akademik başarıyı ölçme-değerlendirme bilgilerini geliştirdiklerinde, öğrencilerini mesleğe daha iyi yönlendirdiklerinde, öğrencilerin öğretim elemanlarından memnuniyet düzeylerinin daha da artacağı düşünülmektedir.

Öğrencilere danışmanlık yapan öğretim elemanlarının; öğrencilerin kendilerine ulaşılabilirliğini arttırmaları, iletişime açık olmaları, öğrencilerini eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği ile ilgili konularda bilgilendirmeleri, öğrencilerin öğrenme konusu ile ilgili sorunlarını çözmelerine katkı sağlamaları, öğrencilerini staj konusunda bilgilendirme ve yönlendirme konularında daha fazla

gayret göstermeleri durumunda öğrencilerin danışmanlarından memnuniyet düzeylerinin artacağı varsayılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Açan, B. ve Saydan, R. (2009). Öğretim elemanlarının akademik kalite özelliklerinin değerlendirilmesi: Kafkas Üniversitesi İİBF örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 225-253.
- Aktel, M., Davras, Ö. ve Çetinceli, E. (2017, Mayıs). Meslek Yüksekokulu Eğitim Hizmet Kalitesinin Öğrenci Memnuniyet Ölçeği İle Değerlendirilmesi: Isparta MYO Örneği. *MASTEK 2017, 4. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Bildiri Kitabı, 406-416.
- Aşçı, H. ve Kulaç, E. (2011). Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Farmakoloji dersi ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri. *S.D.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 18(1), 16-20.
- Bozkurt, Ö., Ç., Kalkan, A. ve Çeşmeli, M., Ş. (2015). Türkiye’de yönetim bilişim sistemleri bölümü öğrencilerinin mesleğe bakış açıları, beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Yönetim Bilişim Sistemleri Dergisi*, 1(2), 22-35.
- Büyükoztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı, istatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum* (16. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi* (2. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E., Çiçek, H., Aktaş, F., O., Işık, T., Kasap, B. B., Tezsezer, S. ve Arpacıoğlu, I.T. (2017). Meslek yüksekokulu mezunlarının mesleki eğitimlerini değerlendirmeleri (Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği). *Sosyal Bilimler Dergisi*. 4(15), 220-247.
- Cin, M., Özdem, G., Kesicioğlu, O. S., Alver, M., Değirmençay, Ş. A., ve Sancak, Ş. (2017). Giresun Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin değerlendirilmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(16), 71-96.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (7. baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Doğrukol, S., Delikanlı, K. ve Bıçaklı, M. (2017, Mayıs). Meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilere göre öğretim elemanlarının eğitim-öğretim başarıları açısından değerlendirilmesi. *4. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Bildiri Kitabı. 239-247.
- İçli, G., E. ve Vural, B., B. (2010). Toplam kalite yönetimi ve uygulamaları çerçevesinde Kırklareli Üniversitesi Meslek Yüksekokulları öğrenci memnuniyeti araştırması. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*. 28(1), 335-349.
- Kalkan, N. (2017, Mayıs). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulları öğrencilerinin okullarından beklentilerinin karşılaştırılması. *4. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Bildiri Kitabı, 112-126.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi* (9. baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, A. (2014). Meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin eğitim öğretim ve geleceğe yönelik düşünceleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 349-356.
- Kıranşal, N., Biçer, N., Alkan, H. ve Akça, D. (2008). Kars Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin okuldaki akademik danışmanlık hizmeti ile ilgili görüş ve beklentilerinin incelenmesi. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 1(2), 13-20.

- MEB (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara. 1-19. 12 Nisan 2018, https://drive.google.com/file/d/1GAM5qLY_twFipTkf5JUPkUwgF2xlXem8/view
- Önal, N. ve Budak, Y. (2013). Meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının öğretim araç ve materyallerini kullanmalarına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(3), 267-283.
- Özbayır, T., Akyol, A., Vatan, F., Özkütük, N., Demir, F., Sarı, D., Kavlak, O., Candan, Y., Bal, H. ve Uysal, A. (2003). Öğretim elemanı ve öğrencilerin danışmanlık hizmeti ile ilgili görüşleri ve beklentileri. *Ege Eğitim Dergisi*, 3(1), 10-23.
- Öztürk, H., ve Tataroğlu, M. (2017). Meslek yüksekokullarında hizmet kalitesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu örneği. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 19(40), 162-179.
- Özyürek, R., Arıkan, D. ve Şahin, M. (2016). Ege Üniversitesi öğrencilerinin oryantasyon ve akademik danışmanlık hizmetleri ile ilgili gereksinimlerinin belirlenmesi. *International Journal of Human Sciences*. 13(1), 1233-1270. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3592.
- Şahin, A., E. (2009). Eğitim fakültesinde hizmet kalitesinin eğitim fakültesi öğrenci memnuniyet ölçeği (EF-ÖMÖ) ile değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal Of Education)*. 37, 106-122.